

เวที วิทย

ทางสู่หายนระการศึการไทย: การทดสอบวัดผลกลาง

คุณภาพการศึกษาไทยตกต่ำลงเรื่อยๆ ตั้งแต่ปฏิรูปการ ศึกษาในปี 2542 เพราะเดินแนวทางผิดพลาด ทำให้การ ศึกษาไทยอยู่ในสภาพเน้นการสอนวิชา และสอนเพื่อสอบ ซึ่งเป็นที่รู้จักทั่วโลกว่าเป็นแนวทางที่ผิด

พร้อมๆ กับชาวนักการศึกษาของประเทศที่คุณภาพ การศึกษาติดอันดับดีที่สุดในโลก คือฟินแลนด์และฮ่องกง มาเล่าแนวทางของเขา ในงาน Educa 2013 ที่อิมแพ็ค - เมืองทองธานี ระหว่างวันที่ 9-11 ตุลาคม 2556 ก็มีชาว กระทรวงศึกษาธิการประกาศนโยบายใหญ่ สวนทางกับวิธีการ ของฟินแลนด์

แน่นอนประเทศไทยไม่ใช่ฟินแลนด์ เราแตกต่างจากเขา หลายด้าน แต่เน้นนโยบายเน้นการทดสอบวัดผลกลาง จะยกระดับ คุณภาพการศึกษาขึ้น หรือจะยิ่งซ้ำเติมให้คุณภาพการศึกษา ไทยเลวลงไปอีก? คนไทยทุกคนควรช่วยกันไตร่ตรอง และ ออกความเห็น เพราะนี่คือนโยบายสาธารณะ และการศึกษา เป็นอนาคตของบ้านเมือง พลเมืองไทยทุกคนต้องช่วยกัน ยกระดับคุณภาพการศึกษา...All for Education

ผมขอฟันธงว่า นโยบายและมาตรการเน้นใช้การทดสอบ วัดผลกลางจะทำให้คุณภาพการศึกษาไทยตกต่ำลงไปอีก เพราะอะไร?

เพราะจะทำให้การศึกษาไทยจมดิ่งทุบเหวของการ สอนวิชา และสอนเพื่อสอบ ลึกลงไปอีก

การสอนวิชา เป็นการศึกษาแห่งอดีต เป็นการศึกษา แห่งศตวรรษที่ 20 และ 19 ไม่ใช่การศึกษาเพื่อพลเมือง ที่มีคุณภาพในอนาคต หรือการศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21

การสอบวัดผลกลาง สอบได้เพียงตัววิชาหรือเนื้อความรู้ ไม่สามารถสอบสมรรถนะภาพรวมเพื่อการเป็นพลเมือง (และพลโลก) ในศตวรรษที่ 21 ที่เรียกว่า ทักษะแห่งศตวรรษ ที่ 21 (21st Century Skills) ได้ ย้ำว่าการเรียนรู้สมัยใหม่ ผู้เรียนต้องได้มากกว่าความรู้ โดยต้องฝึกประยุกต์ใช้ความรู้ ในสถานการณ์จริงหรือเสมือนจริง จนเกิดทักษะในการใช้ ความรู้ และทักษะในการสร้างความรู้ขึ้นใช้เอง ตลอดจนทักษะ ในการเรียนรู้

ทักษะอีกตัวหนึ่งที่ต้องการอย่างยิ่งในโลกยุคใหม่ คือ ทักษะความร่วมมือ (collaboration skills) การทดสอบ วัดผลกลางจะวัดทักษะเหล่านี้ได้อย่างไร?

การศึกษาที่แท้จริง มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนทั้งคน พัฒนาทั้งด้านนอกและด้านใน การพัฒนาด้านใน ได้แก่ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมีน้ำใจ การเห็นแก่ ส่วนรวม การช่วยเหลือผู้อื่น ความริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ การทดสอบวัดผลกลางจะวัดคุณสมบัติด้านใน เหล่านี้ได้อย่างไร?

การพัฒนาคนทั้งคน มีเป้าหมายพัฒนารอบด้าน ทั้งด้านพุทธิปัญญา การพัฒนาด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านจิตใจหรือจิตวิญญาณ ด้านสุนทรีย์ และด้านกายภาพ แต่การบังคับใช้การทดสอบวัดผลกลางจะวัดได้เฉพาะ ด้านพุทธิปัญญาเท่านั้น การทดสอบวัดผลกลาง จึงมีความเสี่ยง ที่จะทำให้การศึกษาไทยไม่เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคนรอบ ด้านยิ่งขึ้นไปอีก ที่จริงตอนนี้อาการก็หนักมากอยู่แล้ว นำเป็นห่วงว่า มาตรการเข้มงวดกับการทดสอบวัดผลกลางจะ ยิ่งทำให้โรงเรียนและครู ยิ่งไม่เอาใจใส่พัฒนาการด้านอื่นๆ ของเด็ก ที่ไม่ใช่ด้านรัฐวิชา ที่นำไปตอบข้อสอบได้

ลองหันไปดูตัวอย่างแนวทางของฟินแลนด์ ซึ่งมีผู้สรุป ไว้ใน นสพ. เดอะ เนชั่น ฉบับวันที่ 14 ตุลาคม 2556 ใ่ว้อย่างดีมาก และอ่านบทความฉบับเต็มได้ที่ <http://www.nationmultimedia.com/national/The-FINNS-claim-that-quality-teaching-makes-great--30216996.html> และผมได้นำมาตีความเผยแพร่ต่อที่ <http://www.gotoknow.org/posts/550899>

หัวใจของความสำเร็จของการศึกษาฟินแลนด์คือ เขาใช้ครู เป็นปัจจัยขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ไม่ใช่ใช้การทดสอบ นั่นคือเขาเชื่อถือครูของเขา (trust-based responsibility) ให้ครูเป็นผู้ทดสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของศิษย์ โดยครูต้องรับผิดชอบต่อความแม่นยำในการทดสอบ และกระทรวงศึกษาธิการก็คอยช่วยให้ครูประเมินได้อย่าง แม่นยำ

ฟินแลนด์ขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาโดยเชื่อถือว่า ใ่วางใจครู ให้เกียรติครู และคอยช่วยเหลือให้ครูรับเกียรตินั้น ได้ โดยที่ครูต้องรับผิดชอบ และชวนช่วยเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา คนที่ไม่เรียนรู้มาเป็นครูไม่ได้ คนที่จะมาเป็นครูต้องเลือกเฟ้น มาอย่างดี ครูที่ดีจะมีฐานะความเป็นอยู่ดี

ครูเท่านั้นที่จะสามารถประเมินพัฒนาการของเด็กแบบ ครบด้านได้ จากการคลุกคลีและสังเกตพฤติกรรมของเด็ก เพื่อช่วยเหลือแนะนำในฐานะ “โค้ช” ของการเรียนรู้ แบบที่ ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ (learning by doing)

ระบบการศึกษาที่ไม่ให้เกียรติ ไม่ใ่วางใจครู ไม่ส่งเสริม ให้ครูเป็นตัวหลัก ในการรับผิดชอบการประเมินผลการเรียนรู้ ของศิษย์ แบบประเมินรอบด้าน น่าจะเป็นการศึกษาที่ผิดพลาด

หัวใจสำคัญของคุณภาพการศึกษาคือ เด็กต้องเรียนรู้ ในระดับ “รู้จริง” (mastery learning) ไม่ใช่เรียนรู้แบบ ผิวเผินอย่างการศึกษาไทยในปัจจุบัน และจะยิ่งส่งเสริม ความผิวเผินโดยระบบการสอบวัดผลกลาง

เมื่อไรการศึกษาเน้นเป้าหมาย “สอนเพื่อสอบ” การศึกษา นั้นไม่มีทาง “เรียนแบบรู้จริง”

เมื่อไรระบบการศึกษาเน้นที่การสอน ไม่เน้นการเรียนรู้ การศึกษานั้นไม่มีทางทำให้เด็ก “รู้จริง”

เมื่อไรก็ตาม ครูเป็นเจ้าของการสอน ไม่ใช่เด็กเป็นเจ้าของ การเรียน การศึกษานั้นไม่มีทางทำให้เด็ก “รู้จริง”

วิธีการเน้นการสอบวัดผลกลาง เป็นวิธีการของ Education 2.0 ในขณะที่การศึกษาต้องเข้าสู่ Education 3.0